

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: E. O. K., nar. X
zastoupený zákonnou zástupkyní N. O. K.
oba st. příslušnost X
oba bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2025, č. j. OAM-951/ZA-ZA11-K03-R2-2023,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne 3. 11. 2025 domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný (znova) neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

2. O žádosti žalobce o mezinárodní ochranu rozhodl žalovaný poprvé rozhodnutím ze dne 4. 4. 2024, č. j. OAM-951/ZA-ZA11-K03-2023, které Krajský soud v Brně zrušil rozsudkem ze dne 29. 1. 2025, č. j. 22 Az 11/2024-30. V něm konstatoval, že žalobce neprokázal naplnění azylových důvodů dle § 12 písm. a), písm. b) ani § 14b zákona o azylu. Sám žalobce nemohl být nikdy adresátem pronásledování kvůli uplatňování politických práv a svobod ani jakýchkoli příkoří ze strany nigerijského státu, a to s ohledem na svůj věk (narozen v roce 2023) a skutečnost, že v Nigérii nikdy nebyl. Žalobcova matka neuvedla žádné své politické aktivity a netvrdila, že by v minulosti byla pronásledována nigerijským státem z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, pro které by mohl být přeneseně pronásledován také žalobce. Tomu v případě návratu do Nigérie nehrozí ani trest smrti, poprava a mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání. Soud připustil problematickou situaci na severu Nigérie, ovšem z tvrzení matky žalobce nevyplývalo, že by se měl vracet do oblasti, kde hrozí vážné ohrožení civilistů nebo jejich lidské důstojnosti. Možnost azylu za účelem sloučení rodiny pojmově nepřipadá v úvahu, neboť žalobce není rodinným příslušníkem jiného azylanta. Krajský soud nicméně dospěl k závěru, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav nezbytný pro řádné posouzení možnosti udělení národního humanitárního azylu. Podstatné bylo vyhodnocení zdravotního stavu žalobce ke dni rozhodování správního orgánu (s ohledem na skutečnost, že se žalobce narodil předčasně a po porodu vyžadoval další lékařskou péči). Lékařské zprávy založené ve správním spise soud shledal nedostatečné; žalovanému vytknul, že není zřejmé, proč matku žalobce nevyzval k jejich doplnění. Dále soud vyslovil, že součástí spisu nadto nejsou ani žádné informace týkající se neonatologické péče v Nigérii; dodal přitom, že pokud by vývoj žalobce již byl v normě a jeho zdravotní stav nevyžadoval specifickou péči, byly by takové podklady nadbytečné. Z těchto důvodů krajský soud nepřisvědčil závěru žalovaného, že není důvod pro udělení národního humanitárního azylu.
3. Po vrácení věci k dalšímu řízení žalovaný vyzval matku žalobce, aby doložila aktuální lékařské zprávy svého syna, popřípadě další materiály ohledně jeho celkového zdravotního stavu či prodělávaných vyšetření, které jsou potřebné k řádnému posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu (viz žádost žalovaného ze dne 30. 6. 2025). V reakci na to matka žalobce předložila správnímu orgánu dvě zprávy o ambulantním vyšetření. První zpráva ze dne 16. 6. 2025 byla vystavena Dětskou oční klinikou Fakultní nemocnice Brno a pojednává o kontrole po úrazu z dubna 2025, kdy na sebe žalobce převrhl hrnek s horkým čajem a opařil se; lékařské doporučení neuvádí žádnou terapii, případně doporučuje vyzkoušet oční kapky. Druhá zpráva ze dne 19. 6. 2025 byla vystavena Klinikou popálenin a plastické chirurgie Fakultní nemocnice Brno a pojednává o kontrole po tomtéž úraze; dle nálezů je žalobce bez potíží, doporučuje se mu promašťování jizvy a užívání protektivního krému. Žádné další podklady (které by se netýkaly úrazu opařením, ale celkového zdravotního stavu žalobce) jeho matka nepředložila.
4. V napadeném rozhodnutí žalovaný konstatoval, že zdravotní stav žalobce byl již ke dni 18. 12. 2023 zhodnocen jako dobrý, bez přítomnosti zásadního onemocnění či nutnosti jakéhokoli dalšího lékařského postupu. Správní orgán přesto dle závazného právního názoru krajského soudu vyzval matku žalobce k doložení jeho aktuálního zdravotního stavu. Ta ovšem předložila lékařské zprávy týkající se pouze žalobcova ošetření po úrazu opařením. Z nich ovšem nevyplývá, že by žalobce trpěl jakoukoli jinou přetrvávající (natož závažnou) nemocí, potřeboval speciální lékařskou péči či užíval léky na předpis. Ani ve vyjádření

k podkladům (nyní přezkoumávaného) rozhodnutí matka žalobce neuvedla, že by syn v současné době vyžadoval zvláštní lékařskou péči. Žalovaný proto za této situace považoval za nadbytečné doplnit spisový materiál o zprávy pojednávající o úrovni neonatologické péče o děti v Nigérii, neboť krajský soud jasně vyslovil, že takových informací nebude zapotřebí, pakliže správní orgán nazná, že zdravotní stav žalobce nevyžaduje žádnou mimořádnou péči (srov. str. 4).

5. Po tomto (věcném) posouzení žalovaný uzavřel, že na základě přechodných ustanovení zákona č. 314/2025 Sb., kterým se mění zákon o azylu, nelze ani v řízeních zahájených přede dnem nabytí účinnosti daného zákona udělit národní humanitární azyl (srov. str. 6).
6. K nenaplnění ostatních důvodů pro udělení mezinárodní ochrany uvedl žalovaný totéž, co ve svém předcházejícím rozhodnutí.

II. Žaloba

7. Žalobce namítá, že čl. II bod 9 zákona č. 314/2025 Sb. má retroaktivní účinky, neboť dopadá na řízení, která byla zahájena přede dnem nabytí účinnosti předmětné novely, a tedy zasahuje do právních vztahů vzniklých za účinnosti předcházející právní úpravy. Podle judikatury Ústavního soudu zákaz retroaktivity právních norem představuje základní princip právního státu, který se neuplatní jen v oblasti trestního práva, ale ve všech odvětvích. Žalobce zdůrazňuje, že svou žádost o mezinárodní ochranu podal v době, kdy právní úprava umožňovala udělení národního humanitárního azylu; měl proto legitimní očekávání, že jeho věc bude posouzena podle dosavadního právního režimu. Žalobce je přesvědčen, že se jedná o případ tzv. pravé retroaktivity, neboť nové právní pravidlo zpětně mění následky skutečnosti (podání žádosti o mezinárodní ochranu), která nastala za účinnosti předcházející právní úpravy. Nová právní úprava zhoršuje postavení žalobce; došlo totiž ke zpětnému omezení jeho hmotných práv, neboť mu bylo znemožněno získat jednu z forem azylu existující k okamžiku podání žádosti. I kdyby se jednalo pouze o tzv. nepravou retroaktivitu, přesto by nebyla ústavně konformní. Představuje totiž nepřiměřený zásah do právní jistoty a důvěry v právo; neexistuje žádný závažný veřejný zájem na takto plošném a okamžitém zrušení institutu humanitárního azylu, který by nad zásahem do práv žalobce převážil.
8. Humanitární azyl dle žalobce tvoří významnou součást lidskoprávní ochrany osob, které nesplňují podmínky pro udělení azylu ani doplňkové ochrany. Jedním z takových důvodů může být právě závažný zdravotní stav cizince v kombinaci s nedostatečně dostupnou zdravotní péčí v zemi původu. Žalobce nerozporuje množnost zákonodárce institut humanitárního azylu zrušit (ostatně tím vyhoví požadavkům unijního práva, aby národní formy ochrany nebyly zaměňovány s těmi podle kvalifikační směrnice); taková legislativní změna však nemůže platit retroaktivně.
9. Čl. II bod 9 zákona č. 314/2025 Sb. činí „osud“ žádostí o mezinárodní ochranu závislý na rychlosti správního orgánu, nikoliv objektivních skutečnostech; umožňuje totiž žalovanému řízení uměle prodlužovat tak, aby vydal své rozhodnutí až za účinnosti nové právní úpravy. Kdyby v řešeném případě žalovaný rozhodl o týden dříve, musel by věcně posoudit, zda žalobce má na humanitární azyl nárok. Přechodné ustanovení může představovat nástroj libovůle správních orgánů.

10. Žalobce proto krajskému soudu navrhl, aby se obrátil na Ústavní soud s návrhem na zrušení čl. II bodu 9 zákona č. 314/2025 Sb., neboť je v rozporu s čl. 1 odst. 1 Ústavy.

III. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve vyjádření upozorňuje na to, že žaloba nevytýká žádné konkrétní vady napadeného rozhodnutí. Správní orgán se s nedostatky předchozího rozhodnutí řádně vypořádal podle pokynů zrušujícího rozsudku; jeho závěrům nelze nic vytknout.

IV. Posouzení věci soudem

12. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“) a je přípustná. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
13. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a to v rozsahu žalobních bodů, jež žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s. ř. s.); současně ověřil, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.
14. Po posouzení věci soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Soud předesílá, že posouzením žádosti žalobce o mezinárodní ochranu se zabývá již podruhé. V předcházejícím rozsudku aproboval závěry žalovaného ohledně absence důvodů pro udělení azylu dle § 12 a § 13 zákona o azylu a taktéž doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b zákona o azylu. Předmětem nynějšího řízení je pouze otázka (ne)udělení národního humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 9. 2025. Veškerá v žalobě uplatněná argumentace přitom brojí výhradně vůči přechodnému ustanovení zákona č. 314/2025 Sb., dle něž nelze národní humanitární azyl udělit poté, co byl tento institut zrušen, a to ani v řízení zahájených před nabytím účinnosti daného zákona; žalobce tvrdí protiústavnost této právní úpravy. Jedinou relevantní otázkou tak je posouzení toho, zda zrušení institutu národního humanitárního azylu s účinky i pro již zahájená řízení zasahuje do žalobcových ústavně zaručených práv, či nikoliv.
16. Podle § 14 zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 9. 2025, platilo, že *„jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen „humanitární azyl“) z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.“*
17. Čl. I bodem 36 zákona č. 314/2025 Sb. byl zrušen dosavadní § 14 zákona o azylu, tj. ustanovení zakotvující možnost udělení národního humanitárního azylu.
18. Dle čl. II bodu 1 zákona č. 314/2025 Sb. platí, že *„v řízeních podle zákona č. 325/1999 Sb. zahájených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona provádí Ministerstvo vnitra jednotlivé úkony podle ustanovení upravujících vedení řízení uvedených v zákoně č. 325/1999 Sb., ve znění účinném ke dni provádění příslušného úkonu.“* Čl. II bod 9 téhož zákona pak výslovně stanoví, že *„v řízeních podle bodu 1 (téhož článku) nelze ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona udělit národní humanitární azyl.“*

19. Dle čl. XIX písm. a) zákona č. 314/2025 Sb. nabývají všechna shora uvedená ustanovení (čl. I bod 36, čl. II body 1 a 9) účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni vyhlášení tohoto zákona, ke kterému došlo 3. 9. 2025, tj. od 1. 10. 2025.

IV.1 Obecně k pravé a nepravé retroaktivitě

20. K problematice rozlišování pravé a nepravé retroaktivity a jejich (ne)přípustnosti se komplexně vyjádřilo plénum Ústavního soudu v nálezu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19:
21. „*Pravá retroaktivita zahrnuje dvě situace: 1) stav, kdy nová úprava dává vznik novým právním vztahům před její účinnosti za podmínek, které dodatečně stanovila, a 2) situaci, kdy nová právní úprava mění právní vztahy vzniklé podle staré úpravy ještě před účinností nového předpisu [srov. TICHÝ, L. K časové působnosti novely občanského zákoníku, Právník, č. 12, 1984, s. 1104 a násl., citovaný v nálezu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96 (N 13/7 SbNU 87; 63/1997 Sb.)]. Pravá retroaktivita nastává, je-li podle pozdější normy posouzeno lidské chování, resp. právní skutečnosti či právní vztahy atd., které se uskutečnily dříve, než tato právní norma nabyla účinnosti (KNAPP, V. Teorie práva. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 208).*
22. *Podstatou tzv. nepravé retroaktivity (tj. retrospektivy) je, že platnost právních skutečností, vznik právních vztahů a jejich následky, k nimž došlo před účinností nového zákona, se posoudí podle práva dřívějšího, ale trvá-li dříve vzniklý právní vztah i nadále, posoudí se ode dne účinnosti zákona nového podle zákona nového a podle tohoto zákona se posoudí i právní následky dotyčného právního vztahu vzniklé po účinnosti nového zákona (viz KNAPP, V. Teorie práva. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 208; obdobně též BOGUSZAK, J., ČAPEK, J., GERLOCH, A. Teorie práva, Praha: ASPI. 2003, s. 86). V případě tzv. nepravé retroaktivity (retrospektivy) ve skutečnosti o zpětnou účinnost zákona ani nejde (KNAPP, V. Teorie práva. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 208; GERLOCH, A. Teorie práva. 3. vydání Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, s. 97–99, neboť při ní dochází k úpravě právních vztahů až pro dobu přítomnou či budoucí; o zpětné působení práva by šlo, založil-li by předpis právní účinky pro minulost (HANUŠ, L. Důvěra v právo z pohledu nepřípustnosti retroaktivní interpretace právních předpisů. In Právní rozhledy č. 14/2005, s. 519–523).*
23. *Obecný zákaz retroaktivity v neprospěch se vztahuje pouze na tzv. pravou retroaktivitu, nikoli retroaktivitu nepravou (retrospektivu) [náleze ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11 (N 102/65 SbNU 367; 220/2012 Sb.), bod 51.]. (...) U tzv. nepravé retroaktivity (retrospektivy) je naopak výjimkou její zapovězení na ústavní úrovni. Tzv. nepravá retroaktivita (retrospektiva) není možná, vylučuje-li to princip důvěry v právo. O takovouto situaci jde v případě, že význam zákonodárných přání pro veřejnost nepřevyšuje zájem jednotlivce na další existenci dosavadního práva [zmíněný náleze sp. zn. Pl. ÚS 17/11, bod 53.; náleze ze dne 15. 9. 2015, sp. zn. Pl. ÚS 18/14 (N 165/78 SbNU 469; 299/2015 Sb.) bod 34.].“*
24. V nálezu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24, Ústavní soud ve vztahu k nepravé retroaktivitě shrnul, že „*je obecně přípustná, resp. jen výjimečně nepřípustná (srov. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 21/96, část IV/a; Pl. ÚS 42/23, bod 45; či I. ÚS 175/04). Projevuje se typicky jako zásah do skutkového stavu, který sice započal již v minulosti, ale dosud nebyl uzavřen (náleze sp. zn. Pl. ÚS 30/23, bod 136). [...] Pokud je nepravá retroaktivita nepřípustná jen výjimečně, tím výjimečněji bude nepřípustná v situaci, kdy ji zákonodárce výslovně stanoví v přechodném ustanovení. V takovém případě je namíste, aby soudy posuzovaly pouze, zda zásah do právní jistoty, k němuž v důsledku nepravé retroaktivní právní úpravy dochází, lze s ohledem na důvěru*

dotčených subjektů v předchozí právní úpravu považovat za únosný (srov. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 18/14, bod 41; Pl. ÚS 42/23, bod 45; Pl. ÚS 18/24, bod 62).“

25. Také Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 2. 2018, č. j. 1 As 344/2017-54, vyslovil, že *„základem jakéhokoliv výkladu časové účinnosti zákona přitom musí být výslovně projevená vůle zákonodárce. Ten má poměrně velkou volnost úvahy a může tak například zavést nepravou retroaktivitu i v hmotném právu (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 1. 2011, č. j. 9 As 72/2010-152). [...] Nepravá je v právním státě přípustná. To platí tehdy, pokud ostatní (intertemporální) ustanovení právního předpisu nestanoví se zřetelem na zvláštnosti některých právních vztahů něco jiného [nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 7. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 3/94 (N 38/1 SbNU 279, č. 164/1994 Sb.)]“* (obdobně srov. rozsudek NSS ze dne 6. 5. 2016, č. j. 10 As 250/2015-92, body 31 a 32).
26. Poukázat lze též na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 3. 2024, č. j. 30 A 93/2022-33, který se zabýval situací, kdy zákon upravil již probíhající řízení o žádosti cizince do budoucna tak, že stanovil nový důvod jejich zastavení; v minulosti nastalé skutečnosti se staly podmínkou budoucího právního následku. Soud konstatoval, že jde o případ tzv. nepravé retroaktivity, která je obecně přípustná. V dané věci ovšem neshledal, že by aplikace nové právní úpravy způsobovala jakýkoli negativní následek vůči cizinci, neboť zastavení řízení se nedotklo jeho již nabytých práv. Na základě podání žádosti žádných práv nenabyl (samotným podáním žádosti totiž nevzniká nárok na udělení pobytového oprávnění) a nebyl ani vydán pokyn k jeho udělení. Soud proto neshledal zásah do principů ochrany důvěry v právo, právní jistoty ani nabytých práv; právní úprava nedosahovala intenzity protiústavnosti (obdobně srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2023, č. j. 18 A 69/2022-31, nebo rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 26. 4. 2023, č. j. 59 A 29/2022-46).

IV.2 Aplikace na řešenou věc

27. Krajský soud předně konstatuje, že v nyní řešené věci se jedná o případ nepravé retroaktivity. Žalobce podal dne 12. 6. 2023 (tj. za účinnosti zákona o azylu, ve znění obsahujícím institut národního humanitárního azylu) žádost o udělení mezinárodní ochrany. Pro rozhodování správního orgánu je podstatný skutkový a právní stav existující v době vydání rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011-79). Žalovaný napadené rozhodnutí vydal dne 7. 10. 2025. Ve správním řízení zahájeném za předcházející právní úpravy tudíž rozhodoval (v souladu s příslušným přechodným ustanovením) dle nové právní úpravy, která byla v daném okamžiku účinná. Ve svém rozhodnutí sice posuzoval žalobcem tvrzené azylově relevantní skutečnosti nastanuvší již za předcházející právní úpravy, ale činil tak pro účely vydání správního rozhodnutí majícího účinky do budoucna (*ex nunc*). Nejedná se tudíž o situaci, kdy by „nová“ právní úprava zpětně měnila již existující právní vztah vzniklý podle „staré“ právní úpravy. V případě žalobce totiž ke vzniku žádného právního vztahu ani přiznání či deklaraci práva doposud nedošlo (procesní úkon podání žádosti o mezinárodní ochranu vede k zahájení správního řízení, ovšem nelze jej považovat za okamžik vzniku právního vztahu či nároku žadatele).
28. Čl. II bod 1 ve spojení s bodem 9 zákona č. 314/2025 Sb. proto představuje (toliko) nepravou retroaktivitu. Žalobcova argumentace týkající se nepřipustnosti pravé retroaktivity proto není přílehavá.

29. Žalobce dále namítá, že ani kdyby se jednalo pouze o nepravou retroaktivitu, tak by nebyla ústavně konformní. Jak bylo již shora uvedeno, nepravá retroaktivita je obecně přípustná. V situaci, kdy ji zákonodárce (tak jako v nynějším případě) výslovně zakotví v přechodném ustanovení, je nepřípustná jen zcela výjimečně. Je tomu tak tehdy, pokud zásah do právní jistoty (důvěry v právo), k němuž v důsledku nepravě retroaktivní právní úpravy dochází, nelze s ohledem na důvěru dotčených subjektů v předchozí právní úpravu považovat za únosný. Žalobce namítá, že kdyby správní orgán rozhodl dříve (tj. za účinnosti předcházející právní úpravy), musel by věcně posoudit, zda má nárok na národní humanitární azyl; žalobce přitom tvrdí, že měl legitimní očekávání spočívající právě v tom, že možnost udělení humanitárního azylu bude věcně posouzena.
30. Krajský soud ovšem zdůrazňuje, že k věcnému posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu v posuzované věci fakticky došlo. Správní orgán pasivně nevyčkával toho, až nabude účinnosti předmětná novela zákona o azylu rušící institut národního humanitárního azylu, aby se mohl vyhnout věcnému řešení žalobcova nároku na přiznání mezinárodní ochrany z tohoto důvodu. Žalovaný uposlechl závazný právní názor zdejšího soudu vyslovený v předcházejícím zrušujícím rozsudku (jak mohl žalobce legitimně očekávat) a vyzval matku žalobce, aby doložila aktuální lékařské zprávy svého syna, popřípadě další materiály ohledně jeho celkového zdravotního stavu, které jsou potřebné k řádnému posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu. Matka žalobce ovšem žádný relevantní podklad týkající se celkového zdravotního stavu žalobce nepředložila; jí zaslané lékařské zprávy se týkaly pouze dílčí nehody opaření čajem. Následně se správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí k nároku žalobce na národní humanitární azyl věcně vyjádřil (jak mohl žalobce legitimně očekávat). Konstatoval, že zdravotní stav žalobce byl zhodnocen jako dobrý, bez přítomnosti zásadního onemocnění či nutnosti jakéhokoli dalšího lékařského postupu; z předložených zpráv nevyplývá, že by žalobce trpěl jakoukoli přetrvávající (natož závažnou) nemocí, potřeboval speciální lékařskou péči či užíval léky na předpis. Žalovaný proto neshledal důvod pro udělení národního humanitárního azylu (žalobce přitom nemohl mít žádné legitimní očekávání, že správní orgán k takovému závěru nedospěje, neboť soud jej svým právním názorem nijak nezavázal k tomu, jak má o důvodnosti žalobcovy žádosti usoudit). Nadto žalovaný současně uvedl, že s ohledem na přechodná ustanovení novely zákona o azylu by žalobci humanitární azyl ani udělit nemohl.
31. Byť tedy žalovaný v konečném důsledku vyslovil, že žalobci národní humanitární azyl ani udělit nemůže, předcházelo tomuto výroku meritorní posouzení jeho životní situace se závěrem, že pro udělení této formy mezinárodní ochrany žalobci správní orgán neshledal důvody (nezjistil, že by žalobce potřeboval jakoukoli mimořádnou lékařskou péči). Z odůvodnění napadeného rozhodnutí tudíž vyplývá, že závěr žalovaného by byl totožný i v případě, pokud by rozhodoval podle předcházející právní úpravy. Správní orgán dostatečně odůvodnil výsledek svého správního uvážení, proč dle něj žalobce nemá nárok na udělení národního humanitárního azylu. Žalobci se tedy ze strany správního orgánu po „obsahové stránce“ dostalo přesně takového postupu a posouzení jeho žádosti, které mohl legitimně očekávat.
32. Konkrétně v nyní projednávané věci tudíž žalobce nebyl předmětnou novelizací zákona o azylu nijak dotčen na svých právech; nepravá retroaktivita aplikované právní úpravy (čl. II bodu 1 ve spojení s bodem 9 zákona č. 314/2025 Sb.) nikterak nezasáhla do žalobcovy právní jistoty ani jeho důvěry v právo, natož aby se jednalo o zásah neúnosný. Krajský soud proto

neshledal důvod předložit věc Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení čl. II bodu 9 zákona č. 314/2025 Sb. pro žalobcem tvrzený rozpor s čl. 1 odst. 1 Ústavy, neboť v této věci nemělo užití dané právní normy žádné protiústavní dopady do žalobcovy právní sféry.

33. Další žalobní argumentace poukazující na to, že humanitární azyl tvoří významnou součást lidskoprávní ochrany cizinců, nebo že čl. II bodu 9 zákona č. 314/2025 Sb. činí „osud“ žádosti o mezinárodní ochranu závislý na rychlosti správního orgánu a představuje nástroj jejich libovůle, nejsou v posuzovaném případě relevantní. Týkají se totiž situací, kdy žádost žadatele o mezinárodní ochranu podaná za „staré“ právní úpravy nebude vůbec posouzena z hlediska kritérií pro udělení humanitárního azylu; tak tomu ale u žalobce nebylo. Tyto jeho výtky proto mají charakter nepřipustné žaloby ve veřejném zájmu, neboť upozorňují na možné dotčení práv, ke kterému však přímo u samotného žalobce nedošlo.

V. Závěr a náklady řízení

34. Soud neshledal uplatněný žalobní bod důvodným a nad rámec toho nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
35. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny § 60 odst. 1 s. ř. s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 27. února 2026

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce